

Eläköön luovuus hoivassa!

21.4.2026

Hoivakulttuuri muutoksessa
päätöswebinaari, Lappia

Hoiva on kehityksellinen prosessi, joka biologisesta perustastaan riippumatta opitaan ja harjoitellaan osana henkilökohtaista kasvua, sosiaalista kulttuuria ja herkkyksiemme ja kykyjemme kypsymistä.

Ihmispotentiaalin korkein ilmentymä

Kuva: T. Semi

GeroArtist Taina Semi

www.geroartist.fi

tekstit ja kuvat copyright Taina Semi

Uudistusmielisyys kannustaja

Näkökulmien
avartaja

Rakenteiden
rakentaja

Elinikäinen opiskelija

Vaikuttaja

Luova
hupsuttelija

Ajatusten
haastaja

Taina Semi, yrittäjä, perushoitaja, ekspressiivisen taideilmaisun ohjaaja, Sote-kulttuurikehittäjä, muistityön fasilitaattori ja tietokirjailija

Olen työskennellyt 44 vuotta luovan vanhus- ja muistityön parissa tekijänä, kehittäjänä, josta 32 vuotta yrittäjänä.

- **Ensimmäinen** urani perushoitajana vanhustyössä kunnallisella sektorilla
- **Toinen urani** kulttuuri- ja kuntoutuslähtöinen hoivakodin perustaminen 1994 ja 2004 . Erityisosaamisena muistisairaiden ihmisten asumisen, elämisen laadun kehittäminen
- **Kolmas urani** pitää sisällään ihmislähtöisen kulttuurinmuutos fasilitoinnin ja valmentamisen Sote-alan ammattilaisille Suomessa ja Virossa.
- **Taidelähtöiset hankkeet** taideohjaajana.
- **Materiaalin tuottaminen**-tietokirjat, blogit, lte-taide
- Olen myös Ellan & Linnean **mummi**.

Mitä tapahtuu kun luovuus ja hoiva yhdistetään?

- Rikkoo perinteisen vastakkainasettelun
- Haastaa hoitamisen mallin
- Muuttaa hoivan merkityksen
- Demokratisoi luovuuden
- Yhdistää kaksi erillistä maailmaa

Hoiva yrittäjänä

Kaksi ihmislähtöistä hoivakotia

1994–2006

Opri ja Oleksi koti

Ihmislähtöistä hoivaa, jossa ihminen on aina keskiössä.

2004–2006

Villa Lyhde Oy

Dementiatointakeskus, jossa arki on turvallista, merkityksellistä ja inhimillistä.

DEMENTIATOIMINTAKESKUKSEN KODIT

pitivät sisällään

KUNTOUTTAVAN
PÄIVÄTOIMINNAN

KUNTOUTTAVAN
LYHYTAIKAISHOIDON

TEHOSTETUN
ASUMISPALVELUN

KOULUTUSTOIMINNAN

PROFIILIT

*Ihmistä
varten.
Elämää
varten.*

KULTTUURI

Kulttuuri luo yhteyttä,
merkitystä ja osallisuutta.

TAIDE

Taide vahvistaa hyvinvointia
ja ilmaisua.

LIIKUNTA

Liike tukee toimintakykyä
ja elämänlaatua.

KUNTOUTUS

Kuntoutus vahvistaa
voimavaroja ja arjen sujuvuutta.

*Ihmislähtöistä
hoivaa, taidetta,
liikettä ja kuntoutusta –
elämän jokaiseen
päivään.*

Arvot ohjaavat. Ihminen inspiroi. Yhdessä enemmän.

Kitwoodin yhtälö

*Jokaisen ihmisen
hoito ja tuki
hänen omasta
terveyden ja
sairauden
kokemuksesta*

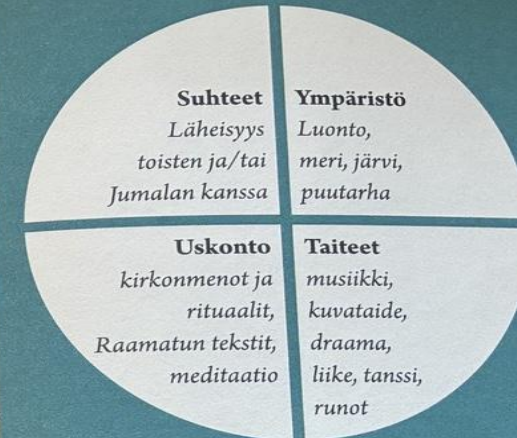
Elämäntarina, elämäntapa,
tarpeet, mieltymykset, toiveet,
persoonallisuus, nykyinen
terveydentila, kognitiivinen
toimintakyky ja tuen tarve,
nykyinen sosiaalinen verkosto

Psykologiset perustarpeet

*Kohtaa
ihmisen psykologiset
tarpeet*

Identiteetti,
lohtu,
kiintymys,
mukaanottaminen,
mielekäs tekeminen,
rakkaus

Keho, mieli ja henki

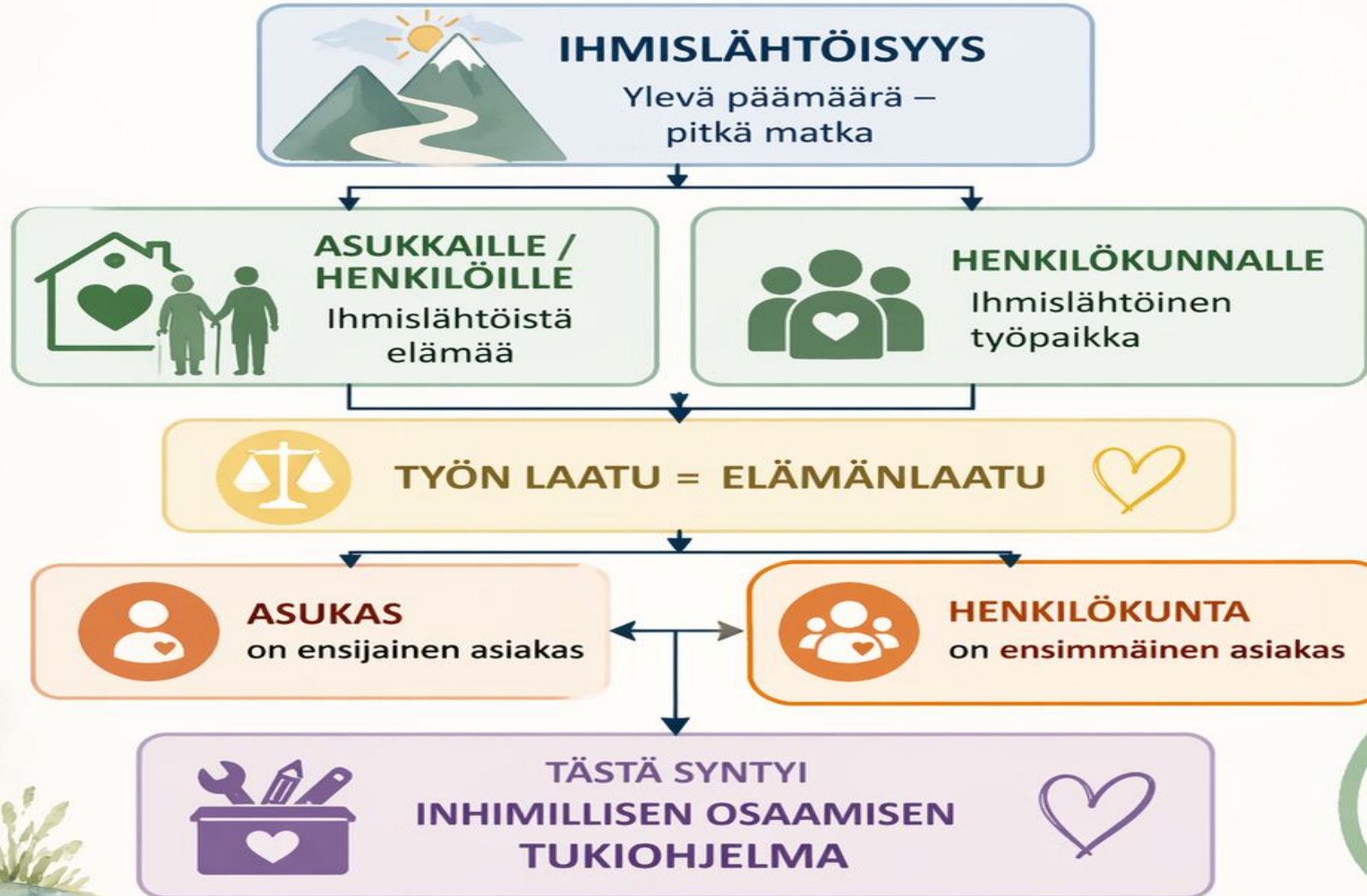
(McKinleyn 2010 mukaan)

Tapa vastata
henkisiin ja hengellisiin
tarpeisiin

Ihmislähtöinen elämäntapa

Ihmislähtöinen johtaminen

Ihmislähtöisyys – ylevä päämäärä, pitkä matka

*Ihminen
kohdattuna,
arvostettuna
ja tuettuna.
Siitä hyvä arki
syntyy.*

“Elämä jatkuu” – mitä ihminen toivoo?

Muistisairaiden ihmisten ääni ohjaamassa toimintaamme

Haluan säilyttää
omat harrastukset
ja verkostot

Toivon tasapainoa
selkeiden rutiinien
ja joustavuuden
välillä

*Saan olla
aidosti oman
elämäni
keskiössä*

Toivon, että
keskitytään
siihen, mitä
osaan tehdä

Toivon toimivaa
vastuuhenkilö-
käytäntöä

Haluan, että elämäni
jatkuu – omannäköisenä

Ymmärrys.
Kohtaaminen.
Mahdollistaminen.
Elämä jatkuu.

*Ihminen ei ole diagnoosinsa.
Hänellä on historia, toiveita
ja oikeus elää omannäköistään
elämää – joka päivä.*

Mikä on tärkeää läheisille?

- Hoidon -ja elämänlaatu
- Aktiviteetit
- Suhteet ja kommunikointi henkilökunnan kanssa
- Läheisten tunteet otetaan huomioon

Ihmislähtöinen SOTE-kulttuurin valmentaja

Mahdollistan muutosta tavassa kohdata ihminen

FASILITOIN
kulttuurinmuutosta
arjessa.

VAHVISTAN
ammattilaisten
kykyä kohdata,
ei vain hoitaa.

**TUON LUOVAT JA
TAIDELÄHTÖISET**
menetelmät osaksi
hoitotyötä.

RAKENNAN SILTOJA
hoivan, taiteen
ja ihmisen
kokemuksen välille.

TYÖSKENTELEN YHDESSÄ:

HOITAJIEN

ESIHENKILÖIDEN

TAITEILIJOIDEN

ORGANISAATIOIDEN

Kulttuurinmuutos tapahtuu arjen kohtaamisissa. ♥

Kulttuurihyvinvointi: luovuutta sekä empatiaa kehittävät taidelähtöiset työpajat hoivakodin henkilökunnalle. Muistisairauden ja ihmislähtöisen hoidon tutkiminen taidepohjaisten menetelmien avulla

”Hoitotyö on kaunotaiteista kaunein” Florence Nightingale

Kuvaaja kaverit-
valokuvaprojekti
nuoret ja
muistisairaat
ihmiset

Minä pidän ihmisistä
draama- työpajat

Varjoja paratiisissa
taidelähtöiset
työpajat, Itä-
Suomen yliopisto

Toiveet ja unelmat garden-
partyt

The lautasliina- projekti

Omakuvamonologi- menetelmä
työpajat henkilökunnalle ja läheisille

Minä muistisairaana -
kirjoitustyöpaja
hoitajille.

Valokuva työpaja-
omahoitaja ja
muistisairas yhdessä.

Kirjeitä muistisairaudelle-
menetelmä

Henkilökunnan omakuvatyöpaja
ekspressiivisen taiteen keinoin

Neljäs ratkaisu yrittäjänä: tietokirjojen, blogien, artikkeleiden ja muun materiaalin tuottaminen

Omaishoitajaliitto

2022

Identiteetti, lohtu ja

kiintymys

Sanataidetta ja

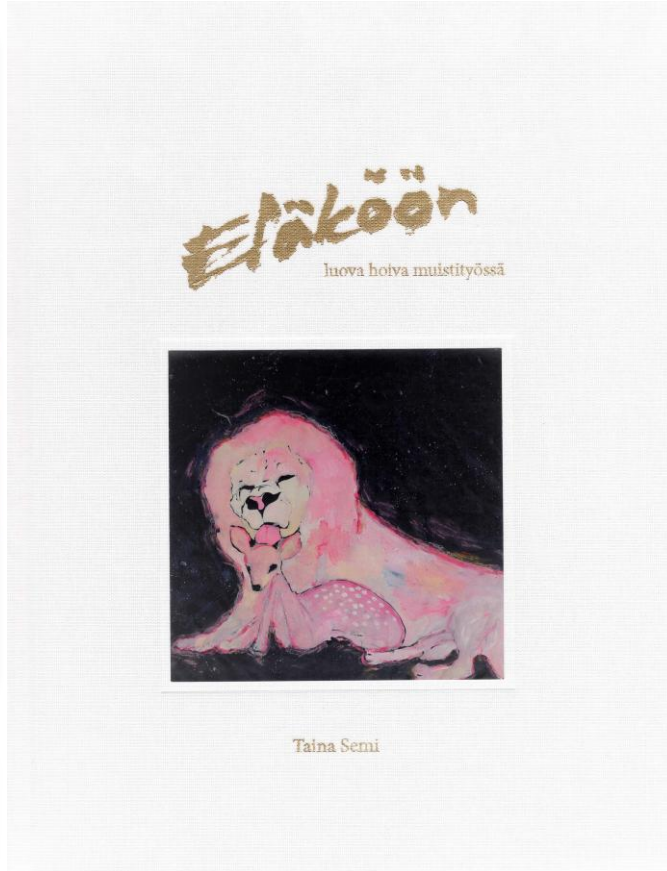
kielivoimistelua

Ilottelua aisteille

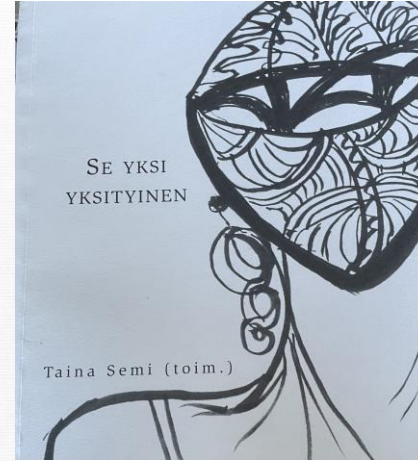
Taidekokeiluja

Musiikin kieli

Luova liike ja tanssi

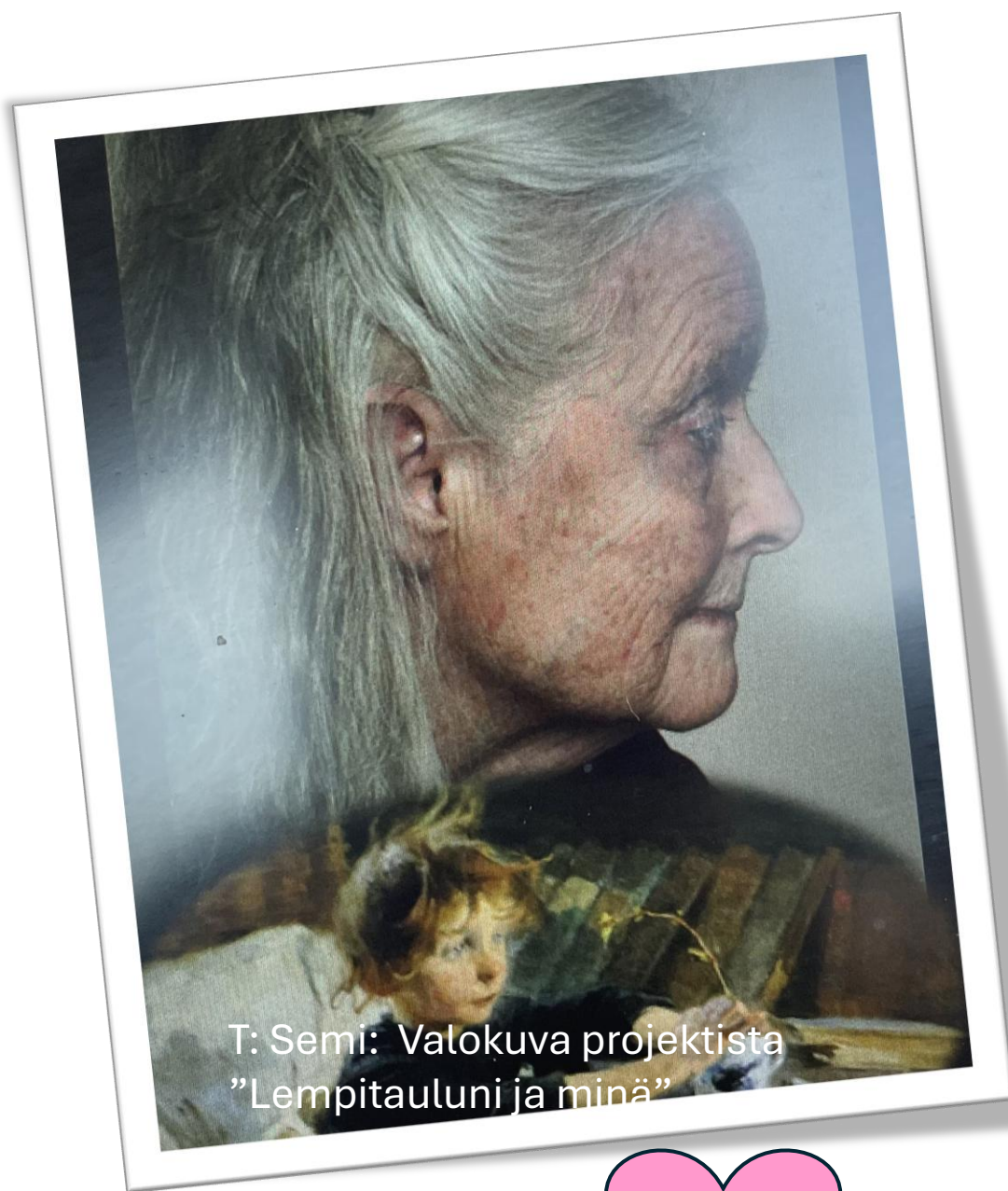
Tietokirja:
Eläköön luova
muistityössä 2021

Mieleen tatuoitu minuis-
ihmislähtöinen elämäntapa
muistityössä 2015

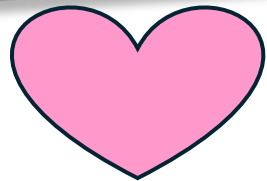
Yötaivaan toivo-
tilasta
kokemukseen-
muistiystävällinen
ympäristö 2016

T: Semi: Valokuva projektista
"Lempitauluni ja minä"

"Kukaan ei toivo olevansa jalanjälki rantahiekassa - sellainen, jonka aallot pyyhkivät pois, merkki, joka näkyy vain hetken ja pyyhkiytyy sitten lopullisesti. Ihmisen pitää löytää kaikenikäisenä yhteys muihin välittäviin olentoihin, tuntea olevansa osa ihmiskunnan tarinaa, luovaa voimaa, ja ymmärtää, että hänen elämällään on ollut merkitystä jollekulle toiselle."

Tuntemattomalta suomentanut Taina Semi

KIITOS